

[אך רש"י מבאר, שמדובר במצות גילוח של מצורע בשעה שנרפא, או של נזיר בשעת גמר נזירותו, שמצוה לגלח כל שער ראשו, ונמצא שמצות הגילוח של מצורע, או של נזיר, דוחים את הלאו של הקפת ראשו.

והלאו של הקפת הראש הוא לאו שאינו שוה בכל, כיון שהוא אינו אמור בנשים, ולכן הלימוד הוא ב"אם אינו ענין":

אם "ראשו" אינו ענין ללאו שאינו שוה בכל, לפי שלמדנוהו כבר מ"זקנו" — תנהו ענין ללאו השוה בכל].⁽¹⁾

ודחינן: איכא למיפרך על הלימוד הזה:

מה לנזיר מצורע שכן איסור גילוחו הוא איסור קל, שכן ישנו הנזיר בשאלה!

שהרי היא יכול להשאל על נדר נזירותו, ותפקע נזירותו למפרע. ואין ללמוד מכאן

דתניא: "ראשו" האמור בתגלחת מצורע, אחר שחייבו הכתוב לגלח כל שערו — מה תלמוד לומר?

[עייין בריטב"א שהתקשה מאד בפירוש רש"י כאן, ועייין בגירסתו וביאורו].

לפי שנאמר בכהנים [במדבר ו] "תער לא יעבור על ראשו".

שומע אני, אף מצורע ונזיר כן?

והיינו, מצורע שנרפא מצרעתו, שיש לו מצוה להתגלח, והוא נזיר, שאסור לו להתגלח בימי נזירותו.

לכן תלמוד לומר "ראשו".

ולמדנו מכאן שעשה של תגלחת מצורע דוחה לאו של גילוח שער נזיר. ותגלחת נזיר היא לאו השוה בכל, שאיסורה הוא בין באיש ובין באשה.

לבנים בבגד הפשתן.

ואת הקושיא השניה, שגם נתינת חוטי פשתים לבנים יש בהם משום כלאיים עם חוטי הצמר הלבנים, ומה תועלת יש בנתינת חוטי פשתן לבנים יותר מנתינת חוטי צמר לבנים, יתכן ליישב, שאין בהוספת חוטי הפשתים איסור, כיון שאין הם אלא תוספת לבגד הפשתים, ונחשב הדבר כאילו מטיל חוטי צמר לשם מצות ציצית לבגד שיש בו בצידיו חוטי פשתים, שאין צורך בחיתוך החוטים, שהרי התירה תורה להטיל חוטי צמר של תכלת בבגד פשתים, ולא הצריכה לצמצם את הבגד לשיעור שיוצאים בו ידי חובה, ותו לא.

אך כשבא להטיל חוטי צמר לבנים לבגד פשתים שיש בו חוטי צמר תכלת, הרי זה כמי שבא להטיל חוטי ציצית לבגד של כלאיים,

ורוצה ללבוש את הבגד כיון שהתירה התורה לבישת כלאיים לצורך קיום מצות ציצית, שאסור לו ללבושו [עייין רע"א בהגהותיו לשו"ע או"ח סימן יא] היות ולא התירה תורה כלאים בציצית אלא במקום שאי אפשר אחרת, ולא בבגד של כלאיים, שיכול להמנע מללבוש אותו, שהרי לולי המצוה של ציצית אינו יכול ללבושו.

1. רש"י כתב [בד"ה ראשון] שעשה של נזיר אינו שוה בכל.

והקשה המהרש"א והמהרש"ל הרי במסכת נזיר מא ב שנינו שלאו של נזיר הוא שוה בכל.

והתוס' בנזיר שם, כתבו שמחלוקת הסוגיות היא, אם לאו של נזיר שוה בכל.

וביאר האבני מילואים [תשובות כב] שהמחלוקת בין הסוגיות היא בשאלה מהי מהות